

HØRINGSNOTAT

til

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Forslaget er den 14. november 2017 offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl med høringsfrist den 11. december 2017.

Alle høringssvar medsendes i originalversion til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

Indledning

Høringssvar, der indeholder kommentarer til tekniske samt sproglige fejl og mangler, er uden yderligere bemærkninger rettet i udkastet til forslaget. Indkomne høringssvar med bemærkninger vedrørende udkastets materielle indhold er gengivet i sin helhed, og med departementets kommentarer anført i kursiv.

Forslaget har i perioden 14. november til 11. december 2017 været i høring hos følgende:

Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger, Departementet for Fiskeri og Fangst, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Selvstændighed, Natur, Miljø og Landbrug, Ombudsmanden for Inatsisartut, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Det Sociale Ankenævn, Bedre Børneliv (MIBB), Børn og Unge Organisationen Nanu (Nanubørn), Forsvarerforeningen i Grønland (Illersuisut), Grønlandske Advokater (Nunatsinni Advokatit), Grønlands Erhverv (GE), Handicapforeningen i Grønland (KNIPK), Inuit Circumpolar Council (ICC Grønland), Grønlands Universitet, Grønlands Fisker- og Fangerforening (KNAPK), Ligestillingsrådet i Grønland, Grønlands Arbejdstagerforening (SIK), Transparency Greenland, Ungdomsrådet i Grønland (Sorlak), Ældreforeningerne, Børnetalsmanden (MIO), Handicaptalsmanden, AK, NPK, IMAK, Grønlands Råd for Menneskerettigheder samt Institut for Menneskerettigheder.

Om forslaget:

Forslaget fremsættes som følge af de erfaringer, som Grønlands Råd for Menneskerettigheder har gjort sig, siden rådets oprettelse med virkning fra den 1. januar 2013. Nærværende forslag til Inatsisartutlov fremsættes med henblik på at skabe bedre og mere klare rammer for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, således at rådet i langt højere grad kan fremme menneskerettighederne i Grønland.

Forslagets hovedpunkter:

- Eget sekretariat og selvstændig budgetkompetence
- Ændring af antallet og sammensætningen af rådets medlemmer samt proceduren for udpegning af medlemmer
- Krav om årligt interessentmøde

Følgende har fremsendt høringssvar:

Formandens Departement, Ombudsmanden for Inatsisartut, Ilisimatusarfik, Transparency International Greenland, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Institut for Menneskerettigheder, Ligestillingsrådet, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Finanser og Skatter, Departementet for Råstoffer, IMAK, Qeqqata Kommunua og Departementet for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet. Høringssvarene er gengivet i deres helhed og med bemærkninger fra Naalakkersuisut hertil.

1. Formandens Departement

Vedrørende de enkelte bestemmelser:

Forslagets § 3, stk. 3 benytter udtrykket ”NGO organisationer”. NGO er en forkortelse for ”Non-Governmental organization”. Det er derfor overflødigt at anvende ”organisationer” efter ”NGO”.

Svar:

Indarbejdet.

Forslagets § 10 fastsætter, at medlemmerne af rådet modtager vederlag, dagpenge og godtgørelse for rejseudgifter efter reglerne i Landstingslov om vederlag mv. til medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut mv. I bemærkningerne til forslagets § 6 stk. 2 står der, at Rådet er ulønnet og baseret på frivillighed. Bemærkningerne til § 10 nævner ikke noget om vederlag. Af Landstingslov om vederlag mv. til medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut mv, § 18 og bemærkningerne til § 18, fremgår det, om ikke-inatsisartutmedlemmers deltagelse i udvalg, nævn og repræsentationer på selvstyrets vegne, at der ydes vederlag for hver dag, der medgår til varetagelse af hvervet, samt fri rejse og logi samt dagpenge. Der er således uoverensstemmelser mellem bemærkningerne til § 6, stk. 2 og § 10.

Svar:

Indarbejdet. Det er præciseret, at medlemmer af Grønlands Råd for Menneskerettigheder, alene modtager dagpenge og godtgørelse for rejseudgifter efter reglerne i Landstingslov om vederlag mv. til medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut mv. Formanden for rådet modtager derudover vederlag for sit arbejde i rådet.

I bemærkningerne til forslaget § 12, stk. 1, fremgår det, at der gælder en specifik regnskabs- og revisionsforpligtelse. Dette fremgår ikke af bestemmelsen i § 12, stk. 1, der alene siger, at rådets regnskabsår følger finansåret.

Svar:

Indarbejdet. Tilrettet således at det ikke fremgår af de specielle bemærkninger, at der af § 12, stk. 1, følger en specifik revisionsforpligtelse.

I bemærkningerne til forslaget § 13, stk. 1, er det beskrevet, at beretningen over rådets virksomhed i det forgangne år skal udarbejdes første gang senest 1. juli 2019, jf. § 15, stk. 1. Dette stemmer ikke overens med § 15, stk. 1, som fastsætter, hvornår loven træder i kraft. Lignende henvisning til § 15, stk. 1 findes i bemærkningerne til § 14.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Der henvises til § 15, stk. 1, idet bestemmelsen fastsætter at loven træder i kraft den 1. juli 2018, hvilket medfører, at pligten til at udarbejde beretning over rådets virksomhed det forgangne år, jf. § 13, stk. 1, første gang indtræder 1. juli 2019.

I bemærkningerne til § 14, stk. 2 fremgår det, at Naalakkersuisut sørger for omdeling af rådets evalueringsrapport i Inatsisartut. Det fremgår ikke af bestemmelsen.

Svar:

Indarbejdet. Bestemmelsen udgår af forslaget.

Forslagets § 15, stk. 3 om udpegning af medlemmer indeholder en henvisning til § 5, stk. 1, nr. 1. § 5, stk. 1, nr. 1 regulerer alene, at medlemmer udpeget efter § 3, stk. 3, nr. 1-4 afgår i lige år. Den korrekte henvisning antages at være § 5, stk. 1. Derudover bør det overvejes at indsætte en ”jf. dog stk. 3” i § 5, stk. 1.

Svar:

Indarbejdet.

Vedrørende FN's Parisprincipper

Af forslaget § 1 fremgår det, at der etableres et Grønlands Råd for Menneskerettigheder, i overensstemmelse med FN's Parisprincipper. Af de almindelige bemærkninger til forslaget fremgår det, at ”rådet skal fungere i overensstemmelse med FN's Parisprincipper af 20. december 1993, der bl.a. vedrører krav til nationale menneskerettighedsinstitutioners kompetence og ansvar, sammensætning og garantier for uafhængighed og pluralisme, arbejdsformer m.v.”

Sammensætning og pluralisme

Rådets sammensætning er beskrevet i forslaget § 3. Bestemmelsen er ikke udtømmende, da der er efter § 3, stk. 3, nr. 7, udpeges ”2 medlemmer, der på anden måde end medlemmerne i nr. 1-6 repræsenterer menneskeretlige rettigheder og interesser.”

Af bemærkningerne til forslaget er det beskrevet, at dette eksempelvis kan være ”medlemmer, der arbejder for gennemsigtighed i den offentlige sektor, oprindelige folks rettigheder eller fremme af menneskerettigheder generelt”

Hvad angår sammensætning og garanti for uafhængighed og pluralisme, beskriver Parisprincipperne, at sammensætningen af et sådan råd skal fastlægges på en sådan måde, at der sikres en pluralistisk repræsentation af alle samfundskræfter i det civile samfund, som er involveret i menneskerettighedernes fremme og beskyttelse, enten ved samarbejde med, eller tilstedeværelsen af repræsentanter for:

- (a) NGO'er med ansvar for menneskerettigheder og indsats for at bekæmpe racediskrimination, fagforeninger, berørte sociale og faglige organisationer, eksempelvis foreninger af advokater, læger, journalister og fremtrædende videnskabsfolk.
- (b) Tendenser inden for filosofisk eller religiøs tænkning.
- (c) Universiteter og kvalificerede eksperter.
- (d) Den lovgivende myndighed.
- (e) Ministerier (dog kun som rådgivere ved drøftelser).

NGO'er med fokus på racediskrimination, repræsentanter for universiteter og kvalificerede eksperter, foreninger af læger, journalister og fremtrædende videnskabsfolk, samt repræsentanter for tendenser inden for filosofisk eller religiøs tænkning er ikke nævnt i forslaget.

Parisprincipperne er udtryk for en minimumsstandard, jf. ”National Human Rights Institutions – History, Principles, Roles and Responsibilities”, s. 15, men det bemærkes dog, at der er forskel på de i forslaget nævnte medlemmer, og den anbefaling FN's Parisprincipper opstiller.

Svar:

Delvist indarbejdet. Bemærkningerne er taget til efterretning, idet det anerkendes, at det vil være bedst stemmende med Parisprincipperne, at sikre de anførte rettigheders repræsentation i Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Det tilstræbes at Grønlands Råd for Menneskerettigheder for så vidt muligt skal efterleve Parisprincipperne der gælder for nationale menneskerettighedsinstitutioner, idet det dog bemærkes, at det er Institut for Menneskerettigheder, og ikke Grønlands Råd for Menneskerettigheder, som er den nationale menneskerettighedsinstitution i Grønland.

I erkendelse af, at det i et land som Grønland med en befolkning af en begrænset størrelse, kan vise sig vanskeligt at rekruttere medlemmer fra alle relevante

menneskerettighedsorganisationer, har man prioriteret en mere åben rådssammensætning. Ved at sikre repræsenterede interesser inden for "retsvæsen og retssikkerhed", "uddannelse og forskning" og til dels "oprindelige folks rettigheder" har man søgt at imødekomme hensigten bag Parisprincipperne.

Derudover bemærkes det, at børneområdet og handicapområdet repræsenteres af 2 medlemmer hver (af Børnetalsmanden hhv. Handicaptalsmanden, såvel som en repræsentant for en NGO på området). Begrundelsen for dette fremgår ikke af forslaget eller bemærkningerne.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det findes af afgørende betydning, at børne- og ungeområdet samt handicapområdet er repræsenteret i Grønlands Råd for Menneskerettigheder ved civilsamfundsorganisationer, da disse vurderes at kunne bidrage med anden relevant viden og synspunkter end talsmændene, og idet talsmændene ikke kan bestride rådets formandspost.

Finansiell uafhængighed

Af forslagets § 9 fremgår det, at rådet finansieres gennem tilskud fra Landskassen. I § 11 hjemles det, at rådet hvert år skal afgive et budgetforslag til Naalakkersuisut. § 12 fastslår, at rådet er underlagt en regnskabs- og revisionsforpligtelse. Af bemærkningerne til §§ 11 og 12 beskrives det, at budgetforslag og regnskabet giver Naalakkersuisut grundlag for at vurdere størrelsen af den bevilling til rådets virksomhed, som skal indarbejdes i finanslovsforslaget.

Parisprincipperne lægger vægt på, at et råd for menneskerettigheder skal være finansielt uafhængigt. ICC Sub-Committee har i deres generelle observationer fra maj 2013, s. 98, fastslået, at finansieringen til nationale råd for menneskerettigheder, skal være indrettet sådan, at rådet er sikret en komplet finansiell uafhængighed, dog forstået sådan, at rådet kan underlægges finansielle krav tilsvarende andre uafhængige organisationer i staten.

Dette uddybes i "National Human Rights Institutions – History, Principles, Roles and Responsibilities", side 41, hvoraf det fremgår, at bevillingen til rådet skal være stabil, og altså beskyttet mod vilkårlig reduktion, for at undgå at rådets beslutninger og handlinger bliver brugt til at retfærdiggøre nedskæringer.

Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at forslagets §§ 11 og 12 ikke bør kunne fortolkes som en hjemmel for Naalakkersuisut til subjektivt at tage stilling til måden, hvorpå rådet bedømmer deres sager, men alene bør være en hjemmel til, at Naalakkersuisut objektivt kan tilpasse bevillingen til rådet, så bevillingen følger mængden af arbejdsopgaver.

Svar:

Delvist indarbejdet. Bestemmelsen i § 12 stk. 3, ændres, så årsregnskabet for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, ikke skal godkendes af Naalakkersuisut. Bestemmelsen i § 11 vurderes ikke i sig selv at give anledning til ændring af forslaget.

Uafhængighed fra regeringen

Beogradprincipperne om forholdet mellem nationale råd for menneskerettigheder og parlamentet, som vedtaget d. 22.-23. februar 2012, anbefaler, at menneskerettighedsråd rapporterer direkte til parlamentet, jf. punkt 14. Dette stemmer ikke overens med bemærkningerne til forslagens § 14, stk. 2, hvor det fremgår, at rapporten fremsendes til Naalakkersuisut, som sørger for omdelingen.

Svar:

Indarbejdet. § 14 udgår af forslaget.

Medlemmers immunitet

ICC Sub-Committee har i deres generelle observationer fra maj 2013, s. 44, udtalt, at:

“It is strongly recommended that provisions be included in national law to protect legal liability of members of the National Human Rights Institution’s decision-making body for the actions and decisions that are undertaken in good faith in their official capacity.”

Dette fremgår også af Beogradprincipperne, punkt 12, der anbefaler, at parlamentet sikrer Rådets uafhængighed ved at indarbejde en bestemmelse om immunitet for handlinger begået i forbindelse med udførelse af opgaver på vegne af Rådet i lovgrundlaget for Rådet.

Det bemærkes, at forslaget eller bemærkningerne til forslaget intet nævner om medlemmernes immunitet.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det bemærkes at Grønlands Råd for Menneskerettigheder ikke er den nationale menneskerettighedsinstitution, og ikke har de samme lovbundne opgaver.

Det bemærkes samtidig, at forslagens § 7, der giver Naalakkersuisut hjemmel til at afsætte rådets medlemmer, udgår af forslaget.

2. Ombudsmanden for Inatsisartut

Ombudsmanden for Inatsisartut afstår normalt fra at afgive hørings svar over Naalakkersuisuts forslag til inatsisartutlove m.v., medmindre sådanne forslag direkte vedrører ombudsmandens kompetence eller afgørende forvaltningsretlige principper. Jeg henviser i den anledning til punkt 1.6.3 i 3. reviderede udgave af de lovtekniske retningslinjer for Grønlands Selvstyre, udgivet af Formandens Departement i 2011.

Jeg har derfor alene forholdt mig til forhold, der vedrører ombudsmandsinstitutionen. I overensstemmelse med min almindelige praksis afstår jeg fra at afgive bemærkninger til lovforslagets øvrige indhold, som ikke vedrører mit embede.

Rådets fremtidige sammensætning fremgår af § 3, stk. 2 og 3, der begge er nye bestemmelser. Sammenholdt med den gældende inatsisartutlov nr. 23 af 3. december 2012 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder, § 3, stk. 3, nr. 3, følger heraf, at Ombudsmanden for Inatsisartut ikke længere vil have mulighed for at udpege et medlem til Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Herom fremgår af afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

”Det foreslås, at Ombudsmanden for Inatsisartut ikke længere kan udpeges som medlem af rådet. Det skal ses i lyset af, at Ombudsmanden har udtrykt ønske om ikke at sidde i rådet med henvisning til, at rådet må anses for at være en forvaltningsmyndighed og derfor omfattet af Ombudsmandens virksomhed. Det er Ombudsmandens opfattelse, at medlemskab af rådet kan skabe tvivl om Ombudsmandens upartiskhed i forhold til Ombudsmandens virksomhed over for rådet.

Det foreslås, at rådet fortsat kan beslutte, at yderligere foreninger, organisationer og myndigheder, herunder Ombudsmanden, mv. kan deltage i rådets møder. Det er op til rådet at beslutte, om deltagelsen i rådets møder skal ske med eller uden taleret. Rådet kan endvidere besluttet, at åbne sine møder for offentligheden.”

Jeg tager den påtænkte lovændring til efterretning.

Gennemføres forslaget i den forelagte form, vil mit embede fremadrettet ikke være repræsenteret ved møder i Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

3. Ilisimatusarfik

Ilisimatusarfik finder det positivt, at der med udgangspunkt i de nævnte evalueringer er taget initiativ til lovforslaget med henblik på at rette op på de u hensigtsmæssigheder, som evalueringerne påpeger.

Kommentarer til lovforslagets hovedpunkter

Bemærkninger til "Eget sekretariat og selvstændig budgetkompetence":

Ilisimatusarfik finder det positivt, at man med lovforslaget ønsker at signalere og styrke rådets uafhængige virke ved at oprette et eget sekretariat og selvstændig budgetkompetence.

Af lovudkastets bemærkninger fremgår det, at udgifter forbundet med sekretariatet (sekretariatsbistand, kontorarbejdsplads, ekstern revision) forventes afholdt inden for den afsatte tilskudsbevilling.

Det virker ikke realistisk, at rådet fremover skal have et øget aktivitetsniveau, samt finansiere et sekretariat. Det anbefales, at der afsættes et fast, øremærket beløb årligt til drift af sekretariat ud over den afsatte tilskudsbevilling.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det vurderes forsat, at et selvstændigt sekretariat vil medføre væsentlige besparelser i rådets udgifter til ekstern konsulentbistand, som de seneste regnskabsår har tegnet sig for en betydelig del af rådets driftsudgifter.

Det er i forslaget præciseret, at rådets lovbundne opgave er at bidrage til fremme og beskyttelse af menneskerettighederne, gennem samarbejde med Institut for Menneskerettigheder, således at rådet som udgangspunkt kan anmode instituttet om at afholde de aktiviteter, som rådet finder relevante. Præciseringen af rådets opgaver og rolle i forhold til instituttet, forventes at betyde, at et øget aktivitetsniveau, ikke nødvendigvis medfører tilsvarende øgede omkostninger.

Bemærkninger til "ændring af antal og sammensætning af rådets medlemmer samt udpegning af medlemmer":

Det kan være hensigtsmæssigt at rådet fremover kommer til at bestå af færre medlemmer, således at der fremover er 11 medlemmer mod de nuværende 15. Som forsknings- og uddannelsesinstitution stiller Ilisimatusarfik sig dog undrende overfor, at man ikke fremover ønsker forskning og uddannelse særskilt repræsenteret i rådet. Såvel forskning som uddannelse er særdeles vigtige elementer i implementering af menneskerettigheder i det grønlandske samfund. Derudover bemærkes det, at børne- og handicapområdet hver er dækket af to repræsentanter – i kraft af de to talsmænd, samt organisationer.

Menneskerettigheder dækker mere og bredere end socialområdet. Dette bør også afspejle sig i rådssammensætningen, hvor man bør overveje, hvorvidt det vil være tilstrækkeligt at lade børne- og handicapområdet være repræsenteret hver af ét medlem, frem for de nuværende to, og så lade de sidste to pladser dække andre områder, som f.eks. ungdoms- og studenterorganisationer.

Svar:

Indarbejdet i behørigt omfang. Antallet af medlemmer fastsættes i forslaget til 13, hvoraf 3 er faste medlemmer, og 10 medlemmer udpeges af Inatsisartut. Rådet sammensættes herefter på følgende måde: Rådet består af 3 faste medlemmer og 10 medlemmer udpeget af Inatsisartut.

Følgende er faste medlemmer af rådet:

- 1) *Børnetalsmanden*
- 2) *Handicaptalsmanden*
- 3) *Formanden for Ligestillingsrådet*

Af de 10 medlemmer skal:

- 1) *1 medlem repræsenterer NGO'er på børne- og ungeområdet,*
- 2) *1 medlem repræsenterer NGO'er på handicapområdet,*
- 3) *1 medlem repræsenterer retsvæsen og retssikkerhed,*
- 4) *1 medlem repræsenterer uddannelse og forskning,*
- 5) *1 medlem repræsenterer NGO'er inden for oprindelige folks rettigheder, og*
- 6) *yderligere 5 medlemmer repræsenterer menneskeretlige interesser.*

Det findes fortsat at være afgørende, at børne- og ungeområdet samt handicapområdet er repræsenteret i Grønlands Råd for Menneskerettigheder ved civilsamfundsorganisationer, da disse vurderes at kunne bidrage med anden relevant viden og synspunkter end talsmændene, og idet talsmændene ikke kan bestride rådets formandspost.

Som det fremgår, indsættes "uddannelse og forskning" som en lovbestemt interesse i Grønlands Råd for Menneskerettigheder, ligesom et medlem skal repræsenterer NGO'er på børne- og ungeområdet.

En væsentlig ændring i lovforslaget er udpegningsproceduren af medlemmer til rådet. Ifølge lovforslaget er det hensigten, at der fremover vil være tre faste medlemmer (Børnetalsmanden og handicaptalsmand og formand for Ligestillingsrådet). De øvrige otte medlemmer udpeges af Naalakkersuisut efter indstilling fra de nævnte organisationer.

Det kan være fornuftigt, at lade en række organisationer indstille egnede kandidater, hvorefter en anden instans træffer beslutning om, hvem der udpeges. Såfremt man ønsker at leve op til FN's Parisprincipper om uafhængighed, vil vi herfra anbefale, at der er en gennemsigtighed i denne udredningsproces, samt hvilke kriterier der lægges til grund i udpegningen af medlemmerne.

Svar:

Indarbejdet. Indstillingsprocessen er ændret, så Inatsisartut udpeger medlemmerne af rådet, efter indstilling fra organisationer, foreninger, institutioner m.v.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder pålægges at indkalde til indstilling af kandidater til rådet. Indkaldelsen skal foregå gennem annoncering i et landsdækkende medie, samt bekendtgøres på rådets hjemmeside, sammen med en beskrivelse af kriterierne for indstilling af kandidater til rådet.

Forud for indstilling og videre udpegning vil vi anbefale, at der udarbejdes retningslinjer for hvilke kompetencer man ønsker fra de kommende medlemmer. Særligt set i lyset af de arbejdsopgaver, som rådet pålægges, bør det vurderes og synliggøres, hvilke krav og kompetencer man ønsker medlemmerne besidder. Endvidere bør det fremgå hvilke forventninger man har til arbejdsindsats, samt den forventede arbejdsbyrde medlemmerne pålægges. Rådets arbejdsopgaver er temmelig ambitiøse, mens medlemmerne forventes at arbejde frivilligt og ulønnet, det bør derfor fremgå tydeligt hvad der forventes af dem.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Over for hensynet om at opstille konkrete krav til indstillingen af medlemmer, står hensynet til, at de indstillede medlemmer så vidt muligt bør repræsentere samfundsinteresserne bredt og pluralistisk.

Det vurderes, at præciseringen i forslaget og bemærkningerne af rådets lovbundne opgaver, sammen med beskrivelsen af møde- og rapporteringsfrekvensen imødekommer synspunktet om synliggørelse af den forventede arbejdsbyrde for rådsmedlemmer. Derudover er indstillings- og udpegningsprocessen i forslaget ændret, så de indstillingsberettigede organisationer, foreninger, institutioner m.v. kun kan indstille 2 kandidater hver. Kriteriet har til hensigt at sikre, at de indstillende organisationer m.v. aktivt tager stilling til de indstillede kandidaters egnethed.

Endelig finder vi det problematisk, at Naalakkersuisut skal udpege formanden for rådet. Dette strider med hensigten om uafhængighed, og bør i stedet være en rådsbeslutning – uden politisk indblanding.

Svar:

Indarbejdet.

Bemærkninger til ”krav om årligt interessentmøde”:

Et vigtigt og godt initiativ. Dog bør det også her påpeges, at det er forbundet med en ekstra økonomisk byrde for rådet. Ligesom det bør fremgå i beskrivelsen af forventninger til rådsmedlemmers arbejdsbyrde, idet det forudsættes at rådsmedlemmer arbejder frivilligt og ulønnet.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det vurderes, at præciseringen i forslaget og bemærkningerne af rådets lovbundne opgaver, sammen med beskrivelsen af møde- og rapporteringsfrekvensen imødekommer synspunktet om synliggørelse af den forventede arbejdsbyrde for rådsmedlemmer. Det forventes, at udgifterne til et årligt interessentmøde kan afholdes inden for bevillingens økonomiske rammer.

Kommentarer vedr. ”samarbejde med Institut for Menneskerettigheder”:

Af selve lovudkastet fremgår det, hvilke opgaver rådet forventes at varetage. Her ses ingen ændringer i forhold til den nuværende lov. Af lovforslagets bemærkninger fremgår: ”Inatsisartutloven er udtryk for et fortsat ønske om styrket dialog og samarbejde med Institut for Menneskerettigheder med henblik på kapacitets- og kompetenceopbygning i Grønland inden for menneskerettighedsområdet”.

Dette samarbejde forventes ved at ”Instituttet deltager i rådets møder som tilforordnede og yder faglig bistand, jf. § 4, stk. 1, nr. 1. Herudover kan samarbejdet ske ved, at instituttet afholder kurser og seminarer, medvirker til udgivelse af informationsmateriale samt afgiver høringssvar om forslag til Inatsisartutlove af menneskeretlig relevans”.

Institut for Menneskerettigheder har siden 2014 været en national menneskerettighedsinstitution i Grønland. I den forbindelse varetager instituttet en lang række menneskeretlige opgaver, hvor der kan være et vist sammenfald med rådets opgaver.

Ud over det nævnte fra lovforslagets bemærkninger fremgår det ikke tydeligt i lovudkast eller bemærkninger, hvorledes Institut for Menneskerettigheder og rådets rollefordeling og samarbejde skal fungere i forhold til henholdsvis rådets opgaver og instituttets. En manglende præcisering kan i stedet for at fremme samarbejde føre til det modsatte; misforståelser og uenigheder om ansvarsfordeling.

Instituttets rolle i forhold til rådet bør fremgå tydeligt i lovforslaget.

Svar:

Indarbejdet. Det er i forslaget præciseret, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at drøfte menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund og foreslå aktiviteter for Institut for Menneskerettigheder.

Det er således forsøgt tydeliggjort, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder, har som sin lovbundne opgave at bistå Institut for Menneskerettigheder med særlig viden om grønlandske forhold, og særlige udfordringer på menneskerettighedsområdet.

Det præciseres desuden, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan, men ikke har pligt til, at afholde selvstændige aktiviteter.

Endelig bør der indgå yderligere overvejelser vedr. udpegning af et rådsmedlem til bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder. Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at det alene er de af Naalakkersuisut udpegede medlemmer, der er valgbare til IMR's bestyrelse. Disse medlemmer udpeges for en to-årig periode. Mens et medlem til IMR's bestyrelse er valgt for en fire-årig periode. Det bør derfor overvejes hvordan et medlem, som er udtrådt af rådet fortsat kan sidde i IMR's bestyrelse. En problemstilling, der bør drøftes med IMR.

Svar:

Indarbejdet. Bestemmelsen om indstilling til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse er rettet, så der ikke er krav om, at den der indstilles til bestyrelsen, tillige er medlem af Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Medlemmer udpeget af Grønlands Råd for Menneskerettigheder til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse er udpeget i deres personlige egenskab. Et bestyrelsesmedlem vil således kunne fortsætte i bestyrelsen, uanset at medlemmet måtte udtræde af rådet.

4. Transparency International Greenland

Transparency International Greenland (TIG) har haft en repræsentant i Grønlands Råd for Menneskerettigheder siden rådet blev oprettet i 2013. TIG ser arbejdet med menneskerettigheder som helt grundlæggende for demokrati og social retfærdighed. TIG har valgt både at bidrage til rådets fælles høringsvar og at fremsende eget særskilt høringsvar.

Generelle bemærkninger

Institut for menneskerettigheder (IMR) er Grønlands nationale menneskerettighedsinstitution. Der savnes en præcisering heraf og en klar skelnen mellem IMR og Grønlands Råd for Menneskerettigheder (GMR). TIG noterer med tilfredshed, at flere af anbefalingerne fra evalueringerne er medtaget i lovforslaget. I særdeleshed vurderes et selvstændigt sekretariat som vigtigt for sikring af armslængdeprincippet.

Bemærkninger til kapitel 1

§ 1: Det bør overvejes at undlade ordet ”Grønlands”. Rådet er nedsat i henhold til Inatsisartutlov og omhandler Råd for Menneskerettigheder her i landet.

Svar:

Taget til efterretning, og søges indarbejdet i den grønlandske udgave.

Stk. 2: Rådets opgaver er mange, som fremgår af kapitel 2, den væsentligste opgave bør fremgå under formål, som foreslås omformuleret til: Råd for Menneskerettigheder er et uafhængigt og selvstændigt råd, der medvirker til overvågning af og rapportering om menneskerettighedssituationen i Grønland.

Svar:

Det er i forslaget præciseret, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at drøfte menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund og foreslå aktiviteter for Institut for Menneskerettigheder.

Det er således forsøgt tydeliggjort, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder, har som sin lovbundne opgave at bistå Institut for Menneskerettigheder med særlig viden om grønlandske forhold, og særlige udfordringer på menneskerettighedsområdet. Det præciseres desuden, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan, men ikke har pligt til, at afholde selvstændige aktiviteter, herunder overvågning og rapportering.

Bemærkninger til kapitel 2

Her bør fremgå hvilken rolle Institut for Menneskerettigheder har i forhold til GRM.

Svar:

Indarbejdet. Jf. svaret ovenfor.

Bemærkninger til kapitel 3

§ 3: Rådets sammensætning og ledelse skal "afspejle de synspunkter, som gør sig gældende blandt civilsamfundsorganisationer, der arbejder med menneskerettigheder" Her kunne med fordel efterleves Paris Princippernes bestemmelser om udvælgelse og udnævnelse. Paris Principperne angiver at udpegnings af medlemmer skal ske på en klar og transparent måde, udvælgelseskriterierne skal være fastlagte, objektive og offentligt kendte.

Svar:

Indarbejdet. Indstillingsprocessen er ændret, så Inatsisartut udpeger medlemmerne af rådet, efter indstilling fra organisationer, foreninger, institutioner m.v. Grønlands Råd for Menneskerettigheder pålægges at indkalde til indstilling af kandidater til rådet. Indkaldelsen skal foregå gennem annoncering i et landsdækkende medie, samt bekendtgøres på rådets hjemmeside, sammen med en beskrivelse af kriterierne for indstilling af kandidater til rådet.

§ 3, stk. 3: TIG anbefaler at Inatsisartutloven afspejler tillid til NGO'erne, og at denne tillid konkret vises ved at NGO'erne selv udpeger sine repræsentanter til rådet. TIG tvivler på, at en udpegnings af Naalakkersuisut skaber større ansvarlighed, denne skabes, når der samarbejdes om et klart defineret mål.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det findes forsat nødvendigt, at de indstillende organisationer, foreninger, institutioner m.v. indstiller kandidater der udpeges af et udpegende organ, da det er nødvendigt at begrænse antallet af medlemmer i rådet, og da det vurderes at kunne være svært for de enkelte NGO'er at nå til enighed. Det udpegende organ er i forslaget ændret til Inatsisartut.

Under punkt 7 angives "2 medlemmer der på anden måde end medlemmerne i nr. 1-6 repræsenterer menneskeretlige rettigheder og interesser", dette antal anbefaler TIG til 2-4. Det samlede råd vil således bestå af 11 eller 13 medlemmer. Lovforslaget medfører en overvægt på børne- og handicapområderne og, for at sikre mindre råd, skæres i antal medlemmer fra

NGO'erne der har menneskerettigheder i sine formål. Det primære for rådet er at dette sammensættes af engagerede, kompetente medlemmer. Anbefaling om udvidelse skal også ses i lyset af NGO'ernes arbejde med og bidrag til det folkelige krav om bæredygtig udvikling i 2030, som er udmøntet i FN's verdensmål 2030. Sætningens afslutning bør være "repræsenterer menneskerettigheder".

Svar:

Delvist indarbejdet. Antallet af medlemmer fastsættes i forslaget til 13, hvoraf 3 er faste medlemmer, og 10 medlemmer udpeges af Inatsisartut. Af de 10 medlemmer, er de 5 interesser ikke lovbestemte. Af hensyn til at sikre en fri vurdering af det til enhver tid herskende behov i rådet, udgår formuleringen "på anden måde end medlemmerne i nr. 1-6". Hvorefter kravet til de 5 medlemmer alene er, at de skal repræsentere menneskerettigheder.

Rådets sammensættes herefter på følgende måde: Rådet består af 3 faste medlemmer og 10 medlemmer udpeget af Inatsisartut.

Følgende er faste medlemmer af rådet:

- 1) Børnetalsmanden*
- 2) Handicaptalsmanden*
- 3) Formanden for Ligestillingsrådet*

Af de 10 medlemmer skal:

- 1) 1 medlem repræsenterer NGO'er på børne- og ungeområdet,*
- 2) 1 medlem repræsenterer NGO'er på handicapområdet,*
- 3) 1 medlem repræsenterer retsvæsen og retssikkerhed,*
- 4) 1 medlem repræsenterer uddannelse og forskning,*
- 5) 1 medlem repræsenterer NGO'er inden for oprindelige folks rettigheder, og*
- 6) yderligere 5 medlemmer repræsenterer menneskeretlige interesser.*

Stk. 4. Denne udgår, da NGO'erne, hver for sig og i fællesskab, indstiller en person.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det findes forsat nødvendigt, at de indstillende organisationer, foreninger, institutioner m.v. indstiller kandidater der udpeges af et udpegende organ, da det er nødvendigt at begrænse antallet af medlemmer i rådet, og da det vurderes at kunne være svært for de enkelte NGO'er at nå til enighed. Det udpegende organ er i forslaget ændret til Inatsisartut.

Derudover fastholdes, at der så vidt muligt skal indstilles lige mange kandidater af hvert køn.

§ 4, stk. 1 og 2: Det for justitsområdet ressortansvarlige departement og kommunerne bør ikke nævnes specifikt som mulige tilforordnede. Begge myndigheder er inkluderet i stk. 2. Så længe Institut for Menneskerettigheder er den nationale menneskerettighedsinstitution bør IMR være fast tilforordnet i rådet.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer af forslaget. Det vurderes at være relevant, at departementet der er ressortansvarlig for justitsområdet, kan deltage på Grønlands Råd for Menneskerettigheders møder som tilforordnet.

§ 5: Udpegning anbefales foretaget af parterne, jf. ovenfor.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Jf. tidligere svar.

§ 6: Rådet udpeger selv sin formand blandt de under punkt 1-7 nævnte.

Svar:

Indarbejdet.

§ 7: Rådet kan selv foretage en eventuel afsættelse af et rådsmedlem. Klageadgang, som er TIG magtpåliggende, kunne være det ressortansvarlige departement for justitsområdet.

Svar:

Delvist indarbejdet. Det fastsættes, at forretningsordenen for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, skal indeholde bestemmelser om afsættelse af rådet. Grønlands Råd for Menneskerettigheder fastsætter selv sin forretningsorden.

Bemærkninger til kapitel 4 og 5

Det bør fremgå af loven, og ikke blot af bemærkningerne, at arbejdet i rådet er frivilligt og ulønnet.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det er præciseret, at medlemmer af Grønlands Råd for Menneskerettigheder, alene modtager dagpenge og godtgørelse for rejseudgifter efter reglerne i Landstingslov om vederlag mv. til medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut mv. Formanden for rådet modtager desuden vederlag for sit arbejde i rådet.

Loven lægger op til en forøgelse af bundne opgaver med bl.a. ekstern revision og et ekstra møde. Det må forventes at budgetrammen tilpasses lovens krav.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Præciseringen af Grønlands Råd for Menneskerettigheders arbejdsopgaver og rolle i forhold til Institut for Menneskerettigheder forventes at nedbringe rådets udgifter til afholdelse af aktiviteter, således at forslaget fortsat forventes at ligge inden for budgetrammen.

TIG ser lovforslaget som et betydeligt skridt i forhold til sikring af et transparent og uafhængigt råd for menneskerettigheder. TIG ser, som menneskerettighedsorganisation, frem til forhåbentligt fortsat i rådet at kunne medvirke til at fremme og beskytte menneskerettighederne.

5. Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Indledende bemærkninger

1. Rådets navn på grønlandsk

Formuleringen af det grønlandske navn lyder meget ”oversat” fra dansk, især med hensyn til placering af ejerforhold. – Når man siger det på grønlandsk behøves nødvendigvis ikke ’Kalaallit Nunaat’, det grønlandske navn fremhæver det i sig selv.

Det foreslås derfor, at man ikke behøver at nævne ”Kalaallit Nunaat”-a hvis man giver et grønlandsk navn, men fremhæver Grønland/Grønlands på det danske.

Forslaget er derfor: Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit (IPS) – Grønlands Råd for Menneskerettigheder (GRM).

Svar:

Taget til efterretning, og søges indarbejdet i den grønlandske udgave.

Der bør desuden defineres på hvilket regi Paris-princippet bliver anvendt, om det er rådet eller IMR.

Svar:

Lovforslaget søger så vidt muligt at fastsætte rammer for Grønlands Råd for Menneskerettigheders virksomhed, som stemmer overens med Parisprincippet.

2. Generelt

For at kunne håndtere de lovbundne opgaver, behøver man foruden juridisk, administrativ og kommunikationsmæssig uafhængighed også strukturel fleksibilitet for beslutningstagen. Derfor kan det være nødvendigt at have et formelt beslutningsorgan, f.eks. formandskabet eller en lignende enhed.

Der er specifikke menneskerettighedsinstrumenter, som har direkte relevans det grønlandske folk:

ILO-Konvention nr. 169 og FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder. Det må være op til Grønland at bedømme om konventionen ILO-169 har juridisk relevans for lovgivningen i Grønland.

Derfor er det vigtigt at oprindelige folks rettigheder bliver repræsenteret i Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Der er nogle elementer i disse instrumenter, som ikke bliver taget hensyn til i den grønlandske lovgivning. Derfor er det relevant, at oplysning og uddannelse om disse instrumenter bliver inkluderet i oplysningen og uddannelse om menneskerettigheder. Det er ligeså relevant, at den juridiske rådgivning også medtager elementerne af disse internationale instrumenter i den grønlandske lovgivning.

Der har været muligheder for at søge om eksterne midler til rådets arbejde. Det er vigtigt, at lovgivningsforslaget fremhæver dette. Denne mulighed bør være til stede af praktiske hensyn såvel som videnskabelige, logistiske og videnskabelige behov for at søge i bred vifte.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det fremgår af forslaget, at der er mulighed for at søge midler fra andre offentlige myndigheder og private organisationer, foreninger, virksomheder m.v. til deres formål.

3. I øvrigt

Lovforslaget imødekommer en række af de anbefalinger, som Grønlands Råd for Menneskerettigheder har konkluderet på baggrund af deres evaluering udarbejdet i sommeren 2017.

Det er særligt ønsket om et selvstændigt sekretariat, selvstændig budgetkompetence samt en reduktion i antallet af medlemmer.

Vi bemærker endvidere at rådet pålægges yderligere omkostninger – såsom oprettelse af et selvstændigt sekretariat, 'eget' bogholderi, egen revision, husleje, diverse driftsomkostninger samt et møde mere årligt uden yderligere bevilling. Vi mener ikke, at rådet kan foretage sig de aktiviteter, der lægges op til inden for den givne bevilling. Der er udarbejdet et budget, hvor det fremgår specifikt, hvilke omkostninger der er forbundet med Grønlands Råd for Menneskerettigheder. Det bemærkes, at ud af det samlede budget, anvendes der kr. 245.000,- til diverse proaktive aktiviteter.

Svar:

Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det vurderes forsat, at et selvstændigt sekretariat vil medføre væsentlige besparelser i rådets udgifter til ekstern konsulentbistand, som de seneste regnskabsår har tegnet sig for en betydelig del af rådets driftsudgifter.

Det er i forslaget præciseret, at rådets lovbundne opgave er at bidrage til fremme og beskyttelse af menneskerettighederne, gennem samarbejde med Institut for Menneskerettigheder, således at rådet som udgangspunkt kan anmode instituttet om at afholde de aktiviteter, som rådet finder relevante. Præciseringen af rådets opgaver og rolle i forhold til instituttet forventes at betyde, at et øget aktivitetsniveau ikke nødvendigvis medfører tilsvarende øgede omkostninger.

Der er generelt for lidt om, hvilket mandat rådets formand har. Der ønskes en mere præcis formulering af rådets formands mandat samt hvad en forretningsorden som minimum skal indeholde.

Svar:

Indarbejdet.

Endeligt er det ønskeligt, at samarbejdet, snitfladen og ansvarsområderne mellem Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder beskrives tydeligere. Der bør tages hensyn til, at arbejdet i Institut for Menneskerettigheder varetages af fuldtidsbeskæftigede medarbejdere og at Grønlands Råd for Menneskerettigheder varetages af frivillige og ulønnede kræfter.

Svar:

Indarbejdet. Det er i forslaget præciseret, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at drøfte menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund og foreslå aktiviteter for Institut for Menneskerettigheder.

Det er således forsøgt tydeliggjort, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder har som sin lovbundne opgave at bistå Institut for Menneskerettigheder med særlig viden om grønlandske forhold og særlige udfordringer på menneskerettighedsområdet.

Det præciseres desuden, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan, men ikke har pligt til, at afholde selvstændige aktiviteter, herunder overvågning og rapportering.

Kapitel 2 – arbejdsopgaver

Det bemærkes, at rådets arbejdsopgaver er uændrede i forhold til gældende lovgivning. Da disse opgaver igen og igen har været til debat i rådet i hele rådets eksistensperiode ønskes der en mere præcis definition eller prioritering – under henvisning til, at rådet bygger på frivillige kræfter og på ingen måde kan løfte alle opgaver samtidig.

I dag lægger rådet stor vægt på at indgå i Institut for Menneskerettigheders arbejde med statusrapporten for Grønland, som udkommer hvert 2. år, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, og følge op på dennes anbefalinger.

Svar:

Indarbejdet. Se svaret netop ovenfor.

Kapitel 3 – rådets sammensætning

At Ligestillingsrådet, Børnetalsmandsinstitutionen samt Handicaptalsmandsinstitutionen skal være repræsenteret i rådet bifaldes. Der ønskes dog større frihed til at de respektive institutioner selv kan udpege deres medlem. Vi tilslutter os derfor ikke § 2 i foreliggende form.

Svar:

Indarbejdet. Sammensætningen af medlemmerne er ændret, således at antallet af medlemmer fastsættes i forslaget til 13, hvoraf 3 er faste medlemmer, og 10 medlemmer udpeges af Inatsisartut. Af de 10 medlemmer, er de 5 interesser ikke lovbestemte men skal alene repræsentere menneskerettigheder.

Rådets sammensættes herefter på følgende måde: Rådet består af 3 faste medlemmer og 10 medlemmer udpeget af Inatsisartut.

Følgende er faste medlemmer af rådet:

- 1) Børnetalsmanden*
- 2) Handicaptalsmanden*
- 3) Formanden for Ligestillingsrådet*

Af de 10 medlemmer skal:

- 1) 1 medlem repræsentere NGO'er på børne- og ungeområdet,*
- 2) 1 medlem repræsentere NGO'er på handicapområdet,*
- 3) 1 medlem repræsentere retsvæsen og retssikkerhed,*
- 4) 1 medlem repræsentere uddannelse og forskning,*
- 5) 1 medlem repræsentere NGO'er inden for oprindelige folks rettigheder, og*
- 6) yderligere 5 medlemmer repræsentere menneskeretlige interesser.*

Af de i stk. 3 nævnte medlemmer, savnes en lovpligtig udpegning af en organisation, som repræsenterer oprindelige folks rettigheder. Oprindeligt folk er ikke repræsenteret af Institut for Menneskerettigheder og er derved ikke sikret en overvågning gennem denne institution. Det er derfor af allerstørste vigtighed, at netop denne interesse er varetaget i Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Vi tilslutter os derfor ikke § 3 i foreliggende form.

Svar:

Indarbejdet. Se svaret ovenfor.

Kapitel 3 - ledelse

Vi indstiller, at rådet udpeger sin egen formand. Vi indstiller ligeledes, at formandens mandat beskrives og præciseres. Vi indstiller, at loven beskriver, hvilke emner forretningsordenen som minimum skal beskrive. På den baggrund tilslutter vi os ikke § 6, stk. 1 i foreliggende form.

Svar:

Delvist indarbejdet. Det fastsættes, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder selv vælger sin formand blandt sine medlemmer.

Det fastsættes, at forretningsordenen som minimum skal indeholde bestemmelser vedrørende:

- 1) regler om ansvar og dispositionsret over for tredjemand,*
- 2) regler for medlemmers udtræden,*
- 3) regler for budgetlægning, regnskab og revision, og*
- 4) procedure for ændring af forretningsordenen.*

Vi bemærker, at rådet pålægges at afholde et årligt møde mere uden øget budgetbevilling. Det i sig selv giver rådet færre beføjelser til at træffe beslutning om aktiviteter efter eget valg.

Vi indstiller, at der ikke afholdes et årligt møde, men at der afholdes et interessentmøde hvert andet år – og i forbindelse med udarbejdelsen af statusrapporten, som udkommer hvert andet år. Mødets formål er som beskrevet i lovens bemærkninger og lægger godt i tråd med rådets arbejde omkring statusrapport.

På den baggrund tilslutter vi os ikke § 6, stk. 4 i foreliggende form.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af lovforslaget. Det er i forslaget præciseret, at rådets lovbundne opgave er at bidrage til fremme og beskyttelse af menneskerettighederne, gennem samarbejde med Institut for Menneskerettigheder, således at rådet som udgangspunkt kan anmode instituttet om at afholde de aktiviteter, som rådet finder relevante. Præciseringen af rådets opgaver og rolle i forhold til instituttet forventes at betyde, at et øget aktivitetsniveau, ikke nødvendigvis medfører tilsvarende øgede omkostninger.

Kapitel 3 – sekretariat

Det bemærkes, at rådet får kompetencen til at ansætte og afskedige sekretariatets personale. I bemærkningerne uddybes det, at rådet som helhed tager beslutning om hvem og hvor mange. Der ønskes en meget mere præcis beskrivelse af denne praksis.

Vi kan på den baggrund ikke tilslutte os ordlyden af § 8, stk. 3.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at sekretariatet forventer at udgøre et halvt årsværk, i størrelsesorden 125-250.000 kr. Det findes bedst overensstemmende med hensigten bag sekretariatet at etablere og drive rådet inden for denne ramme på baggrund af det behov, der viser sig.

6. KANUKOKA

KANUKOKA takker for muligheden for at afgive hørings svar.

KANUKOKA er tilfreds med, at det fortsat er formålet, at rådet har en uafhængig status af centraladministrationen.

KANUKOKA tilslutter sig ligeledes § 3. "Grønlands Råd for Menneskerettigheder skal sammensættes således, at rådet afspejler de synspunkter, som gør sig gældende blandt civilsamfundsorganisationer, der arbejder med menneskerettigheder".

Det er uklart, hvorledes kommunerne kan udpege en tilforordnet til rådets møder, jf. § 4, stk. 1, nr. 3, idet kommunerne er selvstyrende enheder uden en fælles overordnet ledelse, og kommunerne kan ikke ad lovgivningsvejen pålægges enighed om udpegning af tilforordnede. KANUKOKA vil i stedet opfordre til, at det overvejes, at hver kommune eller flere kommuner i frivilligt fællesskab kan udpege tilforordnede.

Svar:

Bestemmelsen lægger op til, at kommunerne indbyrdes må udpege en tilforordnet, idet det ikke findes hensigtsmæssigt, at alle kommuner er repræsenteret ved møderne. Der er ikke lagt op til, at den samme tilforordnede nødvendigvis skal deltage i alle møder, men at der kan være forskellige tilforordnede afhængigt af de emner, der måtte blive behandlet på møderne.

For at leve op til formålet om rådets uafhængighed af centraladministrationen (og dermed leve op til Paris-principperne) opfordrer KANUKOKA til, at det overvejes at indsætte en bestemmelse i loven, som direkte fastslår, at Naalakkersuisut ikke har instruktionsbeføjelser i forhold til rådet og dets sekretariat ud over, hvad der specifikt fremgår af loven.

Lovforslaget omtaler ikke en fysisk placering af rådssekretariatet, men KANUKOKA vil finde det naturligt, at placeringen af dette sekretariat vil kunne indgå i de overordnede planer for udflytning af offentlige arbejdspladser.

Svar:

Delvist indarbejdet. Forslaget er gennemgående ændret med henblik på at begrænse Naalakkersuisuts indflydelse på rådet. Således udgår Naalakkersuisuts kompetence til henholdsvis at udpege og afsætte medlemmer af rådet, ligesom bestemmelsen om, at Naalakkersuisut skal godkende regnskabet udgår.

KANUKOKA's bemærkninger om sekretariatets hjemsted har været overvejet, men det findes ikke hensigtsmæssigt at fastsætte sekretariatets hjemsted ved lov. Det er imidlertid naturligt, at placeringen af sekretariatet skal indgå i de overordnede planer for udflytning af offentlige arbejdspladser.

KANUKOKA finder endelig, at der ikke er klar sammenhæng mellem lovforslagets § 9 og § 10, stk. 2, om finansiering: I § 9 fastslås det, at rådet finansieres via en finanslovsbevilling, eksterne tilskud og indtægtsdækket virksomhed. I § 10, stk. 2, fastslås det, at vederlag, dagpenge og rejseudgifter afholdes "inden for finanslovsbevillingen". KANUKOKA har svært ved at se, om § 10, stk. 2, skal forstås som beløbsmæssig overgrænse for disse udgiftstyper. Overordnet set forekommer § 10, stk. 2, ikke at være nødvendig idet rådet selv bør administrere sin økonomi inden for rammerne af de indtægter som rådet kan oppebære efter § 9.

Svar:

Indarbejdet.

7. Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq støtter tiltag, som kan fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland, og finder det positivt, at den hidtil gældende lovgivning vedr. Grønlands Råd for Menneskerettigheder er blevet evalueret med det resultat, at et udkast til en ny inatsisartutlov sendes i høring.

Af § 4, stk. 1 fremgår, at interessenter som tilforordnede kan deltage på møder i Grønlands Råd for Menneskerettigheder med taleret, men uden stemmeret. Som én af de tre nævnte interessenter fremgår "kommunerne i forening". Da ikke alle grønlandske kommuner i dag er samlet i en forening eller taler med én stemme, da antallet af kommuner er overskueligt, og da den enkelte kommune kan bidrage med forskellige perspektiver på den menneskeretlige situation, og have behov for at deltage i en dialog om menneskerettighedssituationen og udviklingen af menneskerettigheder i den enkelte kommune vil vi foreslå, at § 4, stk.1, nr. 3 ændres til "en repræsentant for hver kommune". Dette ændringsforslag skal også ses i lyset af muligheden for at afholde møder ved brug af telekommunikationsteknologi som det fremgår af bemærkningerne til § 6, stk. 2.

Svar:

Taget til efterretning. Se endvidere svar ovenfor.

I relation til § 10 foreslår vi, at det ud fra evalueringerne af den hidtidige lovgivning, og af hensyn til at sikre det enkelte medlems deltagelse i møderne tages op til overvejelse, at medlemskab af rådet bliver omfattet af reglerne om borgerligt ombud.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det erkendes, at det kan være vanskeligt at sikre samtlige medlemmer deltager i rådets møder og aktiviteter i tilstrækkeligt omfang. Det er overvejet, men ikke fundet ønskeligt, at lade medlemskab af rådet omfatte af reglerne om borgerligt ombud, idet det henses til, at hvervet som medlem af rådet er frivilligt og ulønnet.

8. Institut for Menneskerettigheder

Instituttet finder det yderst positivt, at Naalakkersuisut med udkastet ønsker at skabe bedre og mere klare rammer for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, herunder blandt andet ved at foreslå, at rådet skal have et selvstændigt sekretariat.

Instituttet har forståelse for, at Naalakkersuisut på baggrund af evalueringerne af rådets hidtidige virke har fundet behov for at tage initiativ til at revidere rådsloven for at sikre, at rådet har mulighed for at arbejde mere effektivt.

Instituttet må imidlertid fremhæve, at lovudkastet forudsætter, at rådet skal være uafhængigt, men at lovudkastet på flere punkter begrænser uafhængigheden af Naalakkersuisut.

Instituttet har på den baggrund en række principielle bemærkninger til udkastet, særligt vedrørende rådets uafhængighed af Naalakkersuisut, herunder vedrørende rådets valg af et medlem til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse.

Instituttet har desuden bemærkninger vedrørende rådets funktion og opgaver, udpegning af medlemmer, rådets sammensætning, medlemmers valgperiode, rådets afgivelse af beretning m.v. samt til enkelte øvrige bestemmelser.

Sammenfattende finder instituttet, at Naalakkersuisut bør genoverveje, hvordan rådets uafhængighed sikres, herunder ved at sørge for, at det ikke er Naalakkersuisut, der skal udpege medlemmer til rådet, ligesom Naalakkersuisut ikke bør udpege rådets formand.

1. Rådets uafhængighed

1.1. Lovforslaget

Det fremgår af lovudkastets § 1, stk. 2, at rådet er uafhængigt. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår: "Der lægges vægt på, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder er et politisk uafhængigt råd i overensstemmelse med FN's Parisprincipper, jf. bemærkninger til stk. 1, som ligeledes danner grundlag for Institut for Menneskerettigheder. Inatsisartutloven er udtryk for et fortsat ønske om styrket dialog og samarbejde med Institut for

Menneskerettigheder med henblik på kapacitets- og kompetenceopbygning i Grønland inden for menneskerettighedsområdet."

Institut for Menneskerettigheder har taget denne politiske målsætning som udgangspunkt for vurderingen af lovudkastet.

1.2. Instituttets bemærkninger

Der er en række bestemmelser i udkastet, som kompromitterer rådets uafhængighed, idet Naalakkersuisut får en meget høj grad af indflydelse på rådets virke:

- Naalakkersuisut skal udpege medlemmerne på baggrund af indstillinger fra en række organisationer m.v., dog således at Børnetalsmanden, Ligestillingsrådets formand og Handicaptalsmanden er fødte medlemmer, men de er i forvejen alle tre udpeget af Naalakkersuisut i henhold til særskilte love.
- Naalakkersuisut kan fastsætte kriterierne for udvælgelse af de indstillede kandidater til rådet.
- Naalakkersuisut skal udpege rådets formand.
- Naalakkersuisut kan afsætte et medlem, hvis det har gjort sig skyldig i grov pligtforsømmelse, handler på en måde, der i betydelig grad svækker tilliden til at medlemmet vil udføre opgaverne på betryggende vis, eller mindst fem andre medlemmer indstiller til afsættelse og Naalakkersuisut er enig.

Instituttet finder det helt afgørende for rådets funktion, at det i sit virke er uafhængigt i forhold til offentlige myndigheder og politisk indflydelse. Dels fordi rådet frit skal kunne fremsætte kritik af offentlige myndigheders gennemførelse af menneskerettighederne, dels fordi rådet har indflydelse på instituttets uafhængighed gennem sin udpegning af et medlem til instituttets bestyrelse.

Vurderingen af instituttets uafhængighed kan således blive påvirket af, at det medlem, som udpeges til instituttets bestyrelse, indirekte er valgt af Naalakkersuisut. Se nærmere om valg af medlem til instituttets bestyrelse nedenfor i afsnit 2.

1.2.1 Valg af medlemmer

Instituttet har forståelse for, at den nuværende løsning, hvor medlemsinstitutionerne fremgår direkte af lovtæksten, er ufleksibel og på en række måder uhensigtsmæssig. Instituttet finder det dog afgørende, at rådet i sin sammensætning af medlemmer er uafhængigt af Naalakkersuisut.

Instituttet har ingen bemærkninger til, at børnetalsmanden, handicaptalsmanden og Ligestillingsrådet er fast repræsenteret i rådet.

De øvrige medlemmer bør ikke udpeges af Naalakkersuisut, idet rådets uafhængighed kompromitteres, såfremt Naalakkersuisut direkte eller indirekte udpeger samtlige medlemmer af rådet.

Det er derfor meget vigtigt, at der findes et andet alternativ til den nuværende ordning, og instituttet står gerne til rådighed for drøftelser om alternative muligheder.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut genovervejer udkastets § 3, stk. 3, og § 5, stk. 4, i forhold til at sikre, at rådet er uafhængigt.
- Instituttet anbefaler i den forbindelse, at Naalakkersuisut finder en løsning, hvor udpegningen af rådets medlemmer efter § 3, stk. 3, ikke foretages af Naalakkersuisut.
- Instituttet anbefaler endvidere, at hovedkriterierne for udvælgelse bør fremgå af loven, idet loven eventuelt kan overlade til det til et udpegende organ at fastlægge og offentliggøre de nærmere kriterier i forbindelse med indkaldelse af indstillinger af kandidater til rådet.

Svar:

Indarbejdet. Det anerkendes, at Grønlands Råd for Menneskerettigheders uafhængighed kompromitteres, hvis samtlige medlemmer direkte eller indirekte er udpeget af Naalakkersuisut.

Proceduren for indstilling og udpegning af medlemmer til Grønlands Råd for Menneskerettigheder er herefter ændret i forslaget § 3, stk. 3, således, at medlemmer af Grønlands Råd for Menneskerettigheder foreslås udpeget af Inatsisartut efter indstilling fra de indstillingsberettigede organisationer, foreninger, institutioner m.v.

Bestemmelsen i § 5, stk. 4, hvorefter Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for indstilling og udvælgelse af kandidater til rådet, udgår af forslaget. Der er i stedet fastsat kriterier for indstilling af kandidater til rådet, der fastsætter at indstillingsberettigede organisationer, foreninger, institutioner m.v. højst kan indstille 2 kandidater hver, og at de indstillede så vidt muligt skal være en af hvert køn.

1.2.2. Valg af formand

Et uafhængigt råd bør have kompetence til selv at vælge sin formand. Det bør være en beslutning, som Naalakkersuisut ikke skal have indflydelse på.

- Instituttet anbefaler, at lovforslaget ændres, således at rådet fortsat selv vælger sin formand blandt sine medlemmer.

Svar:

Indarbejdet. Det anerkendes, at det vil være en forringelse af Grønlands Råd for Menneskerettigheders uafhængighed, hvis Naalakkersuisut udpeger rådets formand. Forslaget viderefører således den hidtidige praksis, hvorefter Grønlands Råd for Menneskerettigheder konstituerer sin egen formand.

1.2.3. Afsættelse af medlemmer

Efter det foreslåede er der overladt et væsentligt skøn til Naalakkersuisut i forhold til at vurdere, om et medlem bør afsættes. Et uafhængigt råds medlemmer bør imidlertid ikke kunne afsættes af Naalakkersuisut.

- Instituttet anbefaler, at § 7 udgår af lovforslaget, men at det i bemærkningerne til § 6, stk. 2, i stedet indarbejdes, at rådets forretningsorden med fordel kan indeholde bestemmelser om, under hvilke omstændigheder et medlem kan ekskluderes af rådet.

Svar:

Indarbejdet. Bestemmelsen i udkastet til lovforslaget udgår. I stedet indsættes i forslagets § 7, stk. 2, nr. 2, om Grønlands Råd for Menneskerettigheders forretningsorden, at forretningsordenen skal indeholde regler for medlemmers udtræden af rådet.

2. Valg af medlem til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse

Det fremgår af loven om Institut for Menneskerettigheder, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder udpeger et medlem til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse (§ 3, stk. 2, nr. 8, i anordning nr. 393 af 23. april 2014 om ikrafttræden for Grønland af lov om Institut for Menneskerettigheder — Danmarks Nationale Menneskerettigheds-institution).

Medlemmet af instituttets bestyrelse udpeges efter anordningen i sin personlige egenskab for en 4-årig periode og kan genudpeges for yderligere en periode. Derefter kan medlemmet først vælges på ny efter mindst 4 års forløb (§ 3, stk. 3, i anordningen).

Et medlem, der udpeges til instituttets bestyrelse, er således valgt for fire år, uafhængigt af hvad inatsisartutloven om rådet fastlægger vedrørende rådsmedlemmers valgperioder. Et bestyrelsesmedlem vil derfor ikke skulle udtræde af instituttets bestyrelse, selv om medlemmets valgperiode i rådet er udløbet.

Instituttets uafhængighed kræver ikke kun, at valget af et medlem af instituttets bestyrelse foregår på en måde, der lever op til Parisprincipperne og den praksis, der gælder for akkreditering af nationale menneskerettighedsinstitutioner, men også at ophøret af bestyrelsesmedlemmers valgperiode er i overensstemmelse hermed.

Der er to hovedproblemstillinger forbundet med rådets valg af bestyrelsesmedlem. For det første bør medlemmer af instituttets bestyrelse, for at sikre instituttets politiske uafhængighed, ikke være indirekte udpeget af Naalakkersuisut, jf. ovenfor om valg af medlemmer. For det andet kan et bestyrelsesmedlem ikke tvinges ud af bestyrelsen, inden de fire år er gået, hvilket der bør tages højde for i overgangsbestemmelserne, jf. nedenfor.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut i forbindelse med en genovervejelse af lovudkastet sikrer, at inatsisartutloven om Grønlands Råd for Menneskerettigheder

ikke har nogen negativ indvirkning på Institut for Menneskerettigheders uafhængighed.

Svar:

Indarbejdet. Udpegningsprocessen i forslaget er ændret, således at Inatsisartut udpeger 10 ud af 13 medlemmer til Grønlands Råd for Menneskerettigheder. De 3 øvrige medlemmer, er faste medlemmer i kraft af deres funktion som hhv. Børnetalsmand, Handicaptalsmand og formand for Ligestillingsrådet.

Det fremgår af § 2, stk. 2, at rådet udpeger et medlem til bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder. Dette behøver ikke at være et medlem af rådet, og derved undgås det samtidig, at der er et krav om, at medlemmet udtræder, inden de fire år er gået, uanset om det er et medlem af rådet eller ej.

Medlemmer udpeget af Grønlands Råd for Menneskerettigheder til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse er udpeget i deres personlige egenskab. Et bestyrelsesmedlem vil således kunne fortsætte i bestyrelsen, uanset at medlemmet måtte udtræde af rådet

3. Rådets funktion og opgaver

3.1. Lovforslaget

Udkastets § 1 er i det væsentlige uændret i forhold til den gældende lov fra 2012, dvs. at loven "har til formål at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at etablere Grønlands Råd for Menneskerettigheder (Rådet) i overensstemmelse med FN's Parisprincipper, der gælder for nationale menneskerettighedsinstitutioner" (§ 1, stk. 1). Dernæst fastslås i stk. 2, at rådet er uafhængigt og medvirker til generel videns- og kompetenceopbygning om menneskerettigheder i Grønland.

Rådets opgaver er oplistet i § 2, stk. 1, og er identisk med den gældende § 2, stk. 1, om rådets opgaver, dvs. at rådet blandt andet "har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland, navnlig ved at:

- 1) deltage i overvågning (...) og rapportering (...),
- 2) drøfte udarbejdelse af analyser (...),
- 3) yde rådgivning til Inatsisartut, Naalakkersuisut samt andre offentlige myndigheder og private aktører (...),
- 4) fremme koordination af og bistand til civilsamfundets arbejde (...)
- 5) støtte og fremme undervisning (...)
- 6) medvirke til formidling af information (...)
- 7) foreslå aktiviteter til styrkelse af menneskerettighedernes gennemførelse (...)
- 8) vurdere forløbet af hidtidige aktiviteter på menneskerettighedsområdet (...)."

3.2. Instituttets bemærkninger

Erfaringen med rådets virke har været, at der på næsten alle rådsmøder har været tvivl om rådets funktion og opgaver i det grønlandske samfund, herunder tvivl om, hvad der er rådets opgaver og hvad der er instituttets opgaver.

I forbindelse med selvstyrets evaluering af rådet i 2016, skrev instituttet til Als Research:

"Oprettelsen af rådet skete således i forlængelse af Naalakkersuisuts ønske om at lade Institut for Menneskerettigheder være national menneskerettighedsinstitution for Grønland. Det fremgår blandt andet, at Naalakkersuisut ønskede at oprette et råd med henblik på at "styrke dialogen og samarbejdet med Institut for Menneskerettigheder" (bemærkningerne til rådsloven, side 3) og med henblik på at der "på én gang kunne opnås en vigtig kompetenceopbygning, såvel som en forankring af arbejdet med menneskerettigheder i Grønland samt mere formelle rammer om samarbejdet mellem Institut for Menneskerettigheder og Selvstyret" (bemærkningerne til rådsloven, side 1).

Instituttet finder, som vi tidligere har anført ved andre lejligheder, at kombinationen af rådets viden om forholdene i Grønland og instituttets institutionelle og metodiske viden om arbejdet med menneskerettigheder er væsentlig for at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland, og at dette også lå som en grundpræmis for oprettelsen af rådet. Det var derfor aldrig meningen med oprettelsen af rådet, at rådet — baseret på frivillighed — skulle løfte et mandat som en national menneskerettighedsinstitution. Vurderingen af rådets aktiviteter bør derfor ses i dette lys."

Instituttet finder fortsat, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder har en meget vigtig rolle i samfundet i forhold til at drøfte menneskeretlige problemstillinger og foreslå eller igangsætte aktiviteter.

Samtidig er det væsentligt at huske, at rådet ikke i sig selv er en national menneskerettighedsinstitution, men er et råd baseret på frivillige kræfter, som oprindeligt blandt andet blev oprettet med henblik på at sikre et godt samarbejde mellem grønlandske aktører og Institut for Menneskerettigheder.

I forhold til beskrivelsen af rådets opgaver i § 2 er der som hidtil taget udgangspunkt i de opgaver, som instituttet har. Denne meget lange opremsning af opgaver, meget lig instituttets, har ført til tvivl hos en række rådsmedlemmer om opgavefordelingen mellem rådet og instituttet på trods af de tilhørende bemærkninger.

På den baggrund er det hensigtsmæssigt, at rådets opgaver præciseres i den nye lov, så det understreges i lovtekst og bemærkninger, at rådet dels ikke forventes at løfte samtlige de opremsede opgaver, dels ikke forventes at løfte opgaverne selvstændigt.

Instituttet ser i overensstemmelse med inatsisartutlovens forarbejder rådet som et organ, der skal bidrage til instituttets opgave med at løfte de menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund. I den sammenhæng kan rådet tage selvstændige initiativer eller foreslå, at den nationale menneskerettighedsinstitution foretager en nærmere analyse af bestemte problemstillinger.

- Instituttet anbefaler, at lovteksten i § 2 og såvel de almindelige som de specielle bemærkninger præciseres, eventuelt ved at lovteksten inden opremsningen i § 2, stk. 1, indledes med "Grønlands Råd for Menneskerettigheder har til opgave at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at drøfte menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund og foreslå aktiviteter for Institut for Menneskerettigheder. Rådet kan i den forbindelse for eksempel: (...)."

Svar:

Indarbejdet. Det anerkendes, at der har været behov for en tydeliggørelse af Grønlands Råd for Menneskerettigheds lovbundne arbejdsopgaver og rolle i forhold til Institut for Menneskerettigheder. Det er således præciseret i lovforslag og bemærkninger, at rådets lovbundne opgave er at fremme og beskytte menneskerettighederne i Grønland ved at drøfte menneskeretlige udfordringer i det grønlandske samfund og foreslå aktiviteter for Institut for Menneskerettigheder. Ligeledes er det fastsat udtrykkeligt i de specielle bemærkninger, at rådet fortsat har mulighed for, men ikke pligt til, at afholde aktiviteter selvstændigt.

4. Rådets sammensætning

4.1. Lovforslaget

Udkastet lægger af hensyn til rådets beslutningsdygtighed (udkastets bemærkninger, side 4) op til en reduktion af antallet af stemmeberettigede medlemmer, således at følgende interesser skal afspejles i rådet, hver med et medlem, foruden de faste medlemmer; børnetalsmanden, handicaptalsmanden, Ligestillingsrådets formand:

- arbejdstagere
- arbejdsgivere
- retsvæsen og retssikkerhed
- ældre
- NGO'er på børneområdet
- NGO'er på handicapområdet.

Derudover er der afsat to pladser til medlemmer, der på anden vis repræsenterer menneskeretlige rettigheder og interesser. Ifølge bemærkningerne kan det for eksempel være oprindelige folks rettigheder eller gennemsigthed i den offentlige sektor.

Det fremgår ikke, hvordan Naalakkersuisut skal vælge de to sidste medlemmer — blot at det "beror på en konkret vurdering om det pågældende medlem må anses for at kunne arbejde for fremme og beskyttelse af menneskerettigheder i Grønland."

4.2. Institutets bemærkninger

Instituttet finder ikke, at hensynet til beslutningsdygtighed alene kan begrunde en reduktion af medlemmer. Dette skal ses i lyset af, at rådet skal afspejle de synspunkter, der gør sig gældende blandt civilsamfundsorganisationer, der arbejder med menneskerettigheder. En frugtbar drøftelse om menneskeret forudsætter en bred repræsentation af synspunkter.

Rådet er ikke en institutionsbestyrelse, så antallet af rådsmedlemmer bør ikke alene være afgørende for sammensætningen. Det er derimod afgørende, at sammensætningen afspejler de civilsamfunds-organisationer, der arbejder med menneskerettigheder.

På den baggrund står det ikke klart for instituttet, hvorfor Naalakkersuisut har foreslået den sammensætning, som fremgår af udkastet.

Det forekommer for eksempel ikke klart, hvorfor oprindelige folks rettigheder ikke skal være repræsenteret blandt de faste indstillingsberettigede interesser i § 3, stk. 3. Tilsvarende er det uklart, hvorfor arbejdsgiver-/arbejdstagerforeninger foretrækkes, mens andre fremtrædende institutioner/organisationer ikke er indstillingsberettigede, for eksempel Grønlands Universitet.

I forhold til vægningen af de forskellige interesser kan der endvidere skeles til, om enkeltinteresser allerede er velrepræsenteret. Med fast repræsentation af børnetalsmanden, handicaptalsmanden og Ligestillingsrådets formand er der allerede en solid repræsentation fra disse områder.

Hvor den nuværende vægning af interesser i udkastet har særligt fokus på socialområdet, er det væsentligt at holde for øje, at det ikke kun er på socialområdet, der findes menneskeretlige udfordringer.

Instituttet finder på den baggrund, at sammensætningen af interesser i rådet bør genovervejes.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut medtager Grønlands Universitet som fast indstillingsberettiget institution i § 3, stk. 3, og endvidere genovervejer antallet af medlemmer og de interesser, rådet skal varetage med henblik på at sikre en pluralistisk repræsentation af interesser i rådet.

Svar:

Indarbejdet i behørigt omfang. Grønlands Råd for Menneskerettigheders antal øges fra 11 til 13 medlemmer, hvilket vurderes tilstrækkeligt til at sikre en bred og pluralistisk dækning af menneskerettighedsinteresser i samfundet. Samtidig ses reduktionen af medlemmer i forhold til den hidtidige lovgivning, sammen med præciseringen af rådets lovbestemte opgaver og rolle i forhold til Institut for Menneskerettigheder, at imødekomme rådets interne evaluering i forhold til at sikre rådets beslutningsdygtighed.

Rådets sammensættes herefter på følgende måde:

Rådet består af 3 faste medlemmer og 10 medlemmer udpeget af Inatsisartut.

Følgende er faste medlemmer af Rådet:

- 1) Børnetalsmanden*
- 2) Handicaptalsmanden*
- 3) Formanden for Ligestillingsrådet*

Af de 10 medlemmer skal:

- 1) 1 medlem repræsenterer NGO'er på børne- og ungeområdet,*
- 2) 1 medlem repræsenterer NGO'er på handicapområdet,*
- 3) 1 medlem repræsenterer retsvæsen og retssikkerhed,*
- 4) 1 medlem repræsenterer uddannelse og forskning,*
- 5) 1 medlem repræsenterer NGO'er inden for oprindelige folks rettigheder, og*
- 6) yderligere 5 medlemmer repræsenterer menneskeretlige interesser.*

Det findes fortsat at være afgørende, at børne- og ungeområdet samt handicapområdet er repræsenteret i Grønlands Råd for Menneskerettigheder ved civilsamfundsorganisationer, da disse vurderes at kunne bidrage med anden relevant viden og synspunkter end talsmændene, og idet talsmændene ikke kan bestride rådets formandspost.

Som det fremgår, fastholdes, at der ikke i lovforslaget fastsættes konkrete institutioner, i stedet indsættes "uddannelse og forskning" samt "oprindelige folks rettigheder" blandt de fast repræsenterede interesser i rådet.

5. Medlemmers valgperiode

Det fremgår af udkastets § 5, at medlemmerne udpeges for to år ad gangen, og at genudpegning kan ske en gang.

Erfaringsmæssigt har der været en vis udskiftning i rådet, og det er instituttets opfattelse, at rådet i nogen grad er "begyndt forfra" ved hver genudpegning af medlemmer. Samtidig er der en række erfarne medlemmer, som er aktive i rådet, og med de foreslåede regler højst vil kunne sidde i rådet i fire år i alt uden mulighed for senere at genindtræde. Hensynet til en solid opbygning af menneskeretlig viden i rådet med forholdsvis få møder om året taler derfor

for, at medlemmernes valgperiode er længere end to år, eller at der er rummelig mulighed for genudpegning.

- Samtidig er det afgørende for instituttet, at det medlem, som vælges af rådet til instituttets bestyrelse for fire år, jf. ovenfor, ikke tvinges til at udtræde af instituttets bestyrelse inden for de fire år, vedkommende er udpeget. Instituttet anbefaler, at valgperioden enten forlænges fra to til tre eller fire år, eller at muligheden for at genudpege et medlem udvides, således at et medlem for eksempel vælges for to år, men kan genudpeges to gange i træk, og at personen efterfølgende kan genvælges efter to års pause.

Svar:

Indarbejdet. Det anerkendes at være en væsentlig forudsætning for Grønlands Råd for Menneskerettigheders lovbundne opgave med at fremme og beskytte menneskeretlige udfordringer, at der i rådet er den nødvendige viden og erfaringsopbygning. Valgperioden til Grønlands Råd for Menneskerettigheder fastsættes derfor til 4 år. Derudover kan der ske en genudpegning af tilsvarende varighed. Herefter skal der gå mindst en 4-årig periode, før et medlem på ny kan udpeges til Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

6. Beretning, rapportering og godkendelse af regnskaber

Ifølge § 12, stk. 3, skal Naalakkersuisut godkende rådets årsregnskaber. Tilsvarende skal rådet efter § 14 rapportere til Naalakkersuisut hvert andet år om rådets drift og formål, udover at rådet efter § 13 skal afgive en årlig beretning til Naalakkersuisut, Inatsisartut og kommunerne.

Med indførelsen af en pligt til årligt at afgive en beretning til Naalakkersuisut, Inatsisartut og kommunerne, forekommer det ikke velbegrunder, men snarere som unødigt indblanding i rådets virke, at rådet herudover hvert andet år skal rapportere til Naalakkersuisut om sin drift og formål. Det kan eventuelt fremgå af lovens bemærkninger, at den årlige beretning, jf. straks nedenfor, i stedet skal berøre disse forhold.

Idet rådet bør være uafhængigt bør enhver beretning formelt set afgives til Inatsisartut. Det vil sige, at årsberetninger og en eventuel periodevis evalueringsrapport bør afgives til Inatsisartut, ikke Naalakkersuisut. Det bemærkes i den forbindelse, at Institut for Menneskerettigheders årlige beretning afgives til Inatsisartut.

Instituttet støtter, at rådet skal afgive en årsberetning. Af hensyn til at rådsarbejdet er baseret på frivillighed bør Naalakkersuisut nøje overveje, om yderligere rapporteringsforpligtelser kan udelades eller kadencen sættes ned. Dette skal også ses i lyset af, at rådet ifølge udkastet fremover skal holde et årligt interessentseminar.

Endelig skal Naalakkersuisut ifølge forslaget godkende rådets årsregnskaber. Instituttet støtter, at rådet skal overholde alle gældende regler for den offentlige forvaltning i forhold til

budget og regnskaber, herunder i forhold til behørig revision, men stiller sig tvivlende overfor, at Naalakkersuisut skal godkende årsregnskabet for et uafhængigt råd.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut nøje overvejer, om der er et reelt behov for en periodevis evalueringsrapport.
- Instituttet anbefaler, at det præciseres, at årsberetningen afgives til Inatsisartut, ligesom en eventuel periodevis evalueringsrapport bør afgives til Inatsisartut, ikke Naalakkersuisut.
- Instituttet anbefaler, at lovforslaget ændres, således at rådets årsregnskab revideres af statsautoriseret revisor, men ikke forelægges Naalakkersuisut til godkendelse, idet rådet dog skal overholde alle almindelige regler for offentlige myndigheders budget og regnskab.

Svar:

Indarbejdet. Det støttes, at ressourcerne i Grønlands Råd for Menneskerettigheder så vidt muligt bør anvendes på rådets kerneopgaver. Ligeledes støttes synspunktet om, at Naalakkersuisuts indflydelse på rådets arbejde bør begrænses mest muligt. På den baggrund udgår forslaget § 14 om rådets evalueringsrapport til Naalakkersuisut af forslaget. Det anføres i stedet i bemærkningerne, at en evaluering af rådets drift og formål kan indgå i årsberetningen.

7. Øvrige bemærkninger

7.1. Tegningsret

Ifølge § 6, stk. 2, fastsætter rådet selv sin forretningsorden. I bemærkningerne er der redegjort for, hvilke emner rådet kan vælge at overveje at medtage i forretningsordenen (side 15).

- Instituttet anbefaler, at bemærkningerne også afspejler, at forretningsordenen med fordel kan indeholde regler om, hvilke udgifter rådet kan afholde, hvordan rådet kan afholde udgifter og hvilken kompetence sekretariatet, formanden og det samlede råd har i forhold til at afholde udgifter (tegningsret).

Svar:

Indarbejdet. Der er indsat en udtrykkelig bestemmelse om, at forretningsordenen for Grønlands Råd for Menneskerettigheder skal indeholde regler om ansvar og dispositionsret overfor tredjemand.

7.2. Vederlag til medlemmer

Ifølge § 10 modtager medlemmerne "vederlag, dagpenge og godtgørelse for rejseudgifter". Af bemærkningerne fremgår ikke andet, end at medlemmerne som hidtil får dagpenge og godtgørelse for rejseudgifter.

- Instituttet anbefaler, at det præciseres i bemærkningerne, hvis det er meningen, at hvervet som rådsmedlem skal være lønnet. Hvis det ikke er meningen, bør "vederlag" udgå af § 10, stk. 1.

Svar:

Indarbejdet i behørigt omfang. Det er præciseret, at alene formanden er berettiget til vederlag for sit arbejde i Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

7.3. Overgangsbestemmelser

Overgangsbestemmelserne i forslaget tager ikke højde for, hvordan rådets sammensætning rent praktisk skal gå fra 15 stemmeberettigede medlemmer til 11 efter 1. januar 2019, det vil sige i hvilken takt nuværende medlemmer skal udtræde af rådet. Endvidere tager bestemmelserne ikke højde for at sikre kontinuitet i forhold til det medlem, som tillige er valgt som medlem af instituttets bestyrelse.

- Instituttet anbefaler, at overgangsbestemmelserne afspejler, i hvilken takt de nuværende medlemmer skal udtræde af rådet.
- Instituttet understreger, at det er uforeneligt med FN's Parisprincipper, såfremt det følger af en ny inatsisartutlov, at det af Grønlands Råd for Menneskerettigheder udpegede medlem af Institut for Menneskerettigheders bestyrelse forventes at udtræde af instituttets bestyrelse ved lovens ikrafttræden, da det reelt vil indebære politisk indgriben i sammensætningen af instituttets bestyrelse.

Svar:

Delvist indarbejdet. Det følger af overgangsbestemmelsen, at Inatsisartut udpeger 10 medlemmer til indtræden i Grønlands Råd for Menneskerettigheder, i forbindelse med rådets kommende valgperiode. Det vurderes, at den foreslåede udpegnings- og rotationsmodel frembyder tilstrækkelig mulighed for at sikre kontinuitet i rådet.

Det følger af forslaget, at det af Grønlands Råd for Menneskerettigheder udpegede medlem til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse, er udpeget i sin personlige egenskab, og således ikke skal forlade sin post i bestyrelsen, uanset dennes medlemskab af rådet ophører.

7.4. Afsluttende bemærkninger

Instituttet står gerne til rådighed for nærmere drøftelser om lovforslaget, hvis Naalakkersuisut ønsker. Der henvises til departementets sagsnr. (Nanoq-ID) 6614804. Instituttet skal beklage, at høringsvaret sendes efter høringsfristens udløb.

9. Ligestillingsrådet

1. Generelle bemærkninger

Ligestillingsrådet skal indledningsvis bemærke, at forslaget må anses for at være en forbedring af den gældende Inatsisartutlov. Særligt positivt er det, at man har taget hensyn til flere af anbefalingerne i de udarbejdede evalueringer af det hidtidige arbejde, og at man har besluttet at etablere et sekretariat for rådet uden for Naalakkersuitsut.

2. Konkrete bemærkninger

2.1 Rådets sammensætning og ledelse

Der synes at være flere uklarheder i forbindelse med udpegningen af medlemmer og formand samt kravene til disse og deres kompetencer. Paris princippernes bestemmelser om udvælgelse og udnævnelse angiver:

“It is critically important to ensure the formalisation of a clear, transparent and participatory selection and appointment process of the NHRI’s decision-making body in relevant legislation, regulations or binding administrative guidelines, as appropriate. A process that promotes merit-based selection and ensures pluralism is necessary to ensure the independence of, and public confidence in, the senior leadership of an NHRI. Such a process should include requirements to:

- a) Publicize vacancies broadly;
- b) Maximize the number of potential candidates from a wide range of societal groups;
- c) Promote broad consultation and/or participation in the application, screening, selection and appointment process;
- d) Assess applicants on the basis of predetermined, objective and publicly available criteria; and
- e) Select members to serve in their own individual capacity rather than on behalf of the organization they represent”¹

Uagtet at det muligvis ikke helt kan lykkes at leve fuldstændigt op til kravene, så bør følgende overvejes:

- Forslaget ses ikke at indeholde bestemmelser om, hvordan man sikrer åbenhed og gennemsigtig i, hvorledes medlemmer indstilles og udpeges. Uanset at det er en styrke, at alle organisationer mv. kan indstille medlemmer, og man derved sikre en vis form for bredde, så er der ingen krav til proces, gennemsigtighed eller åbenhed.

---

¹ Gennemgang af hvordan man skal forstå de enkelte bestemmelser i Parisprincipperne kan findes i Global Alliance Of National Human Rights Institutions (GANHRI) - General Observations of the Sub-Committee on Accreditation, der er offentliggjort på https://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/GANHRIAccreditation/General%20Observations%201/GeneralObservations_adopted%2006.03.2017_EN.pdf

Dette harmonerer dårligt med Parisprincipperne. Det bør overvejes om, hvorvidt man kan udnytte indstillingsprocessen til at skabe mere opmærksom om rådets arbejde og sikre, at organisationerne i deres indstilling oplyser, hvordan de har sikret transparens og bred konsultation i forbindelse med deres udvælgelse og indstilling.

Svar:

Indarbejdet. Indstillingsprocessen er ændret, så Inatsisartut udpeger medlemmerne af rådet, efter indstilling fra organisationer, foreninger, institutioner m.v. Grønlands Råd for Menneskerettigheder pålægges at indkalde til indstilling af kandidater til rådet. Indkaldelsen skal foregå gennem annoncering i et landsdækkende medie, samt bekendtgøres på rådets hjemmeside, sammen med en beskrivelse af kriterierne for indstilling af kandidater til rådet.

- Det er uklart, hvilke kriterier kandidaterne skal opfylde. Af loven fremgår det at blot, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om indstilling af kandidater til Grønlands Råd for Menneskerettigheder, herunder kriterier for udvælgelse af kandidater.

Som loven er formuleret stilles der således ikke krav til de udpegede medlemmer, herunder eksempelvis deres kompetencer, hvilket i realiteten kan medføre, at personer uden interesse eller kendskab til menneskerettigheder kan indstilles. Dette bør være tydeligere, eksempelvis kunne det fremgå, at de indstillede kandidater skal have beskæftiget sig med menneskeretlige emner, og opfylde regler om myndighed og være uberygtet.

Svar:

Behørigt indarbejdet. Indstillings- og udpegningsprocessen i forslaget ændret, så de indstillingsberettigede organisationer, foreninger, institutioner m.v. kun kan indstille 2 kandidater hver. Kriteriet har til hensigt at sikre, at de indstillende organisationer m.v. aktivt tager stilling til, om de indstillede kandidaters egnethed. Der stilles endvidere krav om, at relevante informationer om de indstillede kandidater medsendes til Inatsisartut til brug for udpegningsen.

- Det forhold, at Naalakkersuisut udpeger medlemmer, baseret på organisationernes indstilling, ligesom at Naalakkersuisut udpeger formanden blandt de udpegede medlemmer, synes ikke at være i overensstemmelse med Parisprincipperne.

Det er ikke et væsentligt problem, at Naalakkersuisut formelt udpeger medlemmerne, men som forslaget er formuleret, er der overladt et skøn til Naalakkersuisut, der kan opfattes som en risiko for at rådets uafhængighed undermineres. Eksempelvis kan man forestille sig at en række børneorganisationer indstiller i alt 8 kandidater. Herefter har Naalakkersuisut muligheden for at vælge blandt disse uden nogen form for kontrol eller offentliggjorte kriterier for Naalakkersuisuts udpegningsen.

- Det foreslås, at bestemmelserne om indstilling og udpegning omformuleres, således at organisationer mv. kan foreslå kandidater, men at den endelige indstilling sker ved et uafhængigt udvalg som eksempelvis foreslået i evalueringsrapporten fra oktober 2016 udarbejdet af Als Research side 26. Dette vil harmonere mere med Parisprincipperne:

“The SCA [Sub-Committee on Accreditation, Ligestillingsrådets tilføjelse] interprets the reference to an election or other like process, together with the reference to broad participation, as requiring a clear, transparent, merit-based and participatory selection and appointment process. Such a process is fundamental in ensuring the independence and effectiveness of, and public confidence in, the NHRI. For this reason, it is important that the selection process be characterized by openness and transparency. That is, it should be under the control of an independent and credible body and involve open and fair consultation with NGOs and civil society. Not only is this a means of developing a good relationship with these bodies, but consideration of the expertise and experience of NGOs and civil society is likely to result in an NHRI with greater public legitimacy.”²

Svar:

Det anerkendes, at Grønlands Råd for Menneskerettigheders uafhængighed kompromitteres, idet samtlige medlemmer direkte eller indirekte er udpeget af Naalakkersuisut.

Proceduren for indstilling og udpegning af medlemmer til Grønlands Råd for Menneskerettigheder er herefter ændret i forslaget § 3, stk. 3, således, at medlemmer af Grønlands Råd for Menneskerettigheder foreslås udpeget af Inatsisartut efter indstilling fra de indstillingsberettigede organisationer, foreninger, institutioner m.v.

- Det foreslås endvidere, at bestemmelsen, hvorefter Naalakkersuisut udpeger formanden blandt de udpegede medlemmer, ændres således, at rådet udpeger sin egen formand, når det konstituerer sig. Der ses ikke at være nogen anden grund til Naalakkersuisuts rolle end, at dette er samme fremgangsmåde som ved eksempelvis udpegningen af formanden for Ligestillingsrådet.

Uanset at Naalakkersuisut er bundet af, at formanden skal findes blandt de udpegede medlemmer, så er der ingen saglig begrundelse for, at Naalakkersuisut skal have denne kompetence i forhold til et politisk uafhængigt råd. Formandens uafhængighed bliver også kompromitteret som følge af, at Naalakkersuisut frit kan vælge formanden blandt de indstillede kandidater, uden at der er angivet hvilke særlige krav, der må stilles til at blive udpeget som formand.

Svar:

---

² Se General Observations of the Sub-Committee on Accreditation, s. 27.

Indarbejdet. Det anerkendes, at det vil være en forringelse af Grønlands Råd for Menneskerettigheders uafhængighed, at Naalakkersuisut udpeger rådets formand. Forslagets viderefører således den hidtidige praksis, hvorefter Grønlands Råd for Menneskerettigheder konstituerer sin egen formand.

- At uanset om baggrunden for at introducere en 2 år periode for det enkelte medlem med mulighed for genudnævnelse i yderligere 2 år synes at være sagligt, så er den internationale anbefaling minimum 3 år:

“An appropriate minimum term of appointment is crucial in promoting the independence of the membership of the NHRI, and to ensure the continuity of its programs and services. An appointment period of three (3) years is considered to be the minimum that would be sufficient to achieve these aims. As a proven practice, the SCA encourages that a term of between three (3) and seven (7) years with the option to renew once be provided for in the NHRI’s enabling law.”³

Svar:

Indarbejdet. Det anerkendes at være i overensstemmelse med Parisprincipperne, at valgperioden til Grønlands Råd for Menneskerettigheder er mindst 3 år. Valgperioden til Grønlands Råd for Menneskerettigheder fastsættes derfor til 4 år. Derudover kan der ske en genudpegning af tilsvarende varighed. Herefter skal der gå mindst en 4-årig periode, før et medlem på ny kan udpeges til Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

- Af lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 1-6 fremgår det, at det enkelte medlem skal repræsentere forskellige interesser og aktører.

Medlemmer af en menneskerettighedsinstitution skal som udgangspunkt ikke repræsenterer aktører, men varetage beskyttelsen mv. af menneskerettigheder. De udpeges derfor også i deres egen kapacitet og ikke med det formål at repræsentere nogen:

“Selecting members to serve in their own individual capacity rather than on behalf of the organization they represent is likely to result in an independent and professional membership body”⁴

Endvidere kan en person ikke repræsentere en aktør mv. hvis vedkommende ikke er medlem i, eller ansat hos, den pågældende aktør eller hvis den pågældende aktør ikke har udpeget den pågældende til at repræsentere sig. Eksempelvis må det antages at være i strid med retsplejeloven, såfremt man i en lov om det grønlandske råd for menneskerettigheder etablerer en ordning, hvorefter Naalakkersuisut kan udpege en person til at repræsentere retsvæsenet.

---

³ Se General Observations of the Sub-Committee on Accreditation, s. 41.

⁴ *ibid* s. 7

Retsvæsenet kan alene repræsenteres ved en af de forskellige organer eller organisationer, der er nævnt i retsplejeloven for Grønland og retsvæsenet afgør selv, hvem denne skal repræsenteres af. Naalakkersuitsut kan således eksempelvis ikke udpege en person til at repræsentere domstolene.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det antages at der med anbefalingen henvises til, at det i forslaget er fastsat, at 2 pladser i rådet skal besættes af repræsentanter for NGO'er på hhv. handicapområdet og børneområdet. Det er hensigten at repræsentanter for NGO'er, skal stå i modsætning til repræsentanter fra de offentlige institutioner: Handicaptalsmanden og Børnetalsmanden. Repræsentanter fra NGO'er repræsenterer således ikke bestemte aktører, men nærmere ikke-offentlige interesseorganisationer inden for de pågældende områder.

- Det bemærkes endvidere, at der synes at være en sproglig fejl/forvirring i lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 7 i den danske version af lovforslaget, idet ”menneskeretlige rettigheder og interesser” nok kan erstattes af ”menneskerettigheder”.

Svar:

Indarbejdet.

- Henset til at man tilstræber en ligelig fordeling af køn i rådet, kunne det overvejes om, hvorvidt der kunne indføres en regel om, at formanden altid skal have samme køn som det køn, der er underrepræsenteret i rådet, eller at en ny formand ikke må have samme køn som den forrige formand. Endvidere bør det overvejes, om man ikke bør indføre en mere kønsneutral betegnelse i stedet for *formand*.

Svar:

Giver ikke anledning til ændring af forslaget. Det vurderes, at en regel der afskærer flertallet af medlemmerne i Grønlands Råd for Menneskerettigheder fra at være valgbare til formandsposten, er u hensigtsmæssigt, idet det findes hensigtsmæssigt at formanden vælges ud fra vedkommendes egnethed som formand af rådet.

Begrebet formand findes at bør videreføres i forslaget, idet begrebet anses for at være den korrekte betegnelse, og idet begrebet ikke i øvrigt antages at være egnet til at afskære, eller på anden måde hindre, kvindelige kandidater fra at besætte posten.

2.2. Afsættelse af rådsmedlemmer

Den i forslaget beskrevne fremgangsmåde for afsættelse af medlemmer af rådet synes meget vag, navnlig i forhold til situationen, hvor Naalakkersuitsut af egen drift kan afsætte et rådsmedlem. Det bør i øvrigt, som udgangspunkt, være et uafhængigt udvalg/instans og ikke Naalakkersuitsut, der kan beslutte om et medlem skal afsættes/indstille til afsættelse:

“The SCA [Sub-Committee on Accreditation, Ligestilingsrådets tilføjelse] is of the view that in order to address the Paris Principles requirements for a stable mandate, which is important in reinforcing independence, the enabling legislation of an NHRI must contain an independent and objective dismissal process, similar to that accorded to members of other independent State agencies.

The dismissal must be made in strict conformity with all the substantive and procedural requirements as prescribed by law. The grounds for dismissal must be clearly defined and appropriately confined to only those actions which impact adversely on the capacity of the member to fulfil their mandate.

Where appropriate, the legislation should specify that the application of a particular ground must be supported by a decision of an independent body with appropriate jurisdiction.

Dismissal should not be allowed based solely on the discretion of appointing authorities.

...

Members may be dismissed only on serious grounds of misconduct or incompetence, in accordance with fair procedures ensuring objectivity and impartiality set out in the national law.’⁵

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at en afsættelsesprocedure af et rådsmedlem kan iværksættes på foranledning af 5 medlemmers indstilling til Naalakkersuisut, jf. § 7, nr. 3. Denne bestemmelse må forstås som at indeholde muligheden for en afsættelse uden, at man har kvalificeret karakteren af den adfærd, som kan medføre afsættelsen.

Dette må antages at være en meget vag bestemmelse, og forarbejdernes eksempler giver ikke tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, hvor grov en adfærd skal være for, at medlemmet kan afsættes.

Endelig er det uklart, hvorfor man er kommet frem til at lige netop 5 andre medlemmer skal være minimumantallet af medlemmer, der kan indstille til afsættelse. Hvorfor ikke 4 eller et flertal af rådets medlemmer, og hvorfor skal rådet, som et uafhængigt organ, ikke først tage stilling til en indstilling om afsættelse før spørgsmålet overlades til Naalakkersuisut?

Svar:

---

⁵ Se General Observations of the Sub-Committee on Accreditation, s. 39.

Indarbejdet. § 7 udkastet til lovforslaget udgår. I stedet indsættes i forslagets nye § 7, stk. 2, om Grønlands Råd for Menneskerettigheders forretningsorden, at forretningsordenen skal indeholde regler for medlemmers udtræden af rådet.

3. Afsluttende bemærkninger

Ligestillingsrådet vil afslutningsvis bemærke, at lovforslaget er endnu et vigtigt og betydeligt skridt i forhold til Grønlands forpligtelser til at fremme, beskytte og respektere menneskerettigheder i landet. Ligestillingsrådet ser således frem til dets fremtidige deltagelse i Rådets arbejde

10. Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger

Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger har den 13. november modtaget høring vedrørende forslag til Inatsisartutlov for Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

KNIAIN har ingen bemærkninger.

11. Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Det kan hermed meddeles, at IKIIN ikke har bemærkninger til forslaget.

12. Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Finanser og Skatter har ingen kommentarer da forslaget ingen konsekvenser har for Landskassen.

13. Departementet for Råstoffer

Departementet for Råstoffer har ingen bemærkninger til forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

14. IMAK

IMAKs bestyrelse har ingen kommentarer til høringen, men vil gerne støtte op om forslaget til Inatsisartutlov om Menneskerettigheder.

15. Qeqqata Kommunua

Qeqqata Kommunua støtter forslagene til ændring af Inatsisartutloven og har ingen bemærkninger til høringen.

16. Departementet for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug

NAP støtter forslaget vedr. Grønlands Råd for Menneskerettigheder, der må forventes at kunne bidrage til at fremme arbejdet på menneskerettighedsområdet i Grønland.